

ennél szelídebb és természetesebb módon kívánták hatást elérni. A spontán gesztusok által formálódó hétköznapi életter megmutatása érdekében elfogadták és szerették az alakuló jellegből következő esetlegességeket. *„Az volt a koncepciónk, hogy azt az élményt adjuk vissza, amit a ház nekiünk okozott, amikor megismertük. Műemlékesként a ház lepusztult állapotában is szépséget láttunk, de pontosan tudtuk, hogy egy járókelő nem látja ezt. Leginkább is sajnálkozást lehetett érzékelni, amit maga a pusztulás látványa váltott ki. Sokat gondolkodtunk a felújítás során a helyes arányok megtalálásán, kerestük az eszközöket, hogy nosztalgia és didaktikus elemek nélkül hogyan tudjuk éreztetni a hely gazdagságát. Nem akartuk a történetet direktté, mesélőssé tenni, nem akartuk a talált emlékeket előtérbe tolni. A múlt ne legyen zavaróan hangsúlyos, viszont akit érdekel az lássa meg azt a rétegzettségét,*

Történeti korok adottságai és a mai működés funkcionális elvárásai egymást erősítve élnek együtt

ami különlegessé teszi” – hangsúlyozták a tervezők. *„Kizártuk a vegyítészt műemlékes hozzáállást, mert akkor egy szokásos barokk ház lett volna a munkánk végeredménye. Ezen az épületen minden ablak máshol volt, és másmilyen kőkeret tartozik hozzá. Mi ebben szépséget láttunk. Nem akartunk semmit sem helyre rakni.”*

A falakon túlra

A felújított ház egyik feltűnő szépsége a falak megjelenése. Mai állapotában a törtfehér színű, rusztikus felületet akarla-akaratlanul is meg kell tapintani, mint ha a felület érdekességén, az új felület alatt érzékelhető köveken át kapcsolatot lehetne teremteni régebbi korokkal. *„A kváderminta megmaradt, freskótechnikával készült, ami nagyon időtálló, a lemállott vakolatok alatt meg lehetett találni. Ezeket a barokk kori vakolatokat, mintákat nem akartuk leszedni, de nem akartunk*

rávakolni sem. Az anyagokban is lehetett érezni a ház különleges értékét. Nagyon szép, amikor az idő megkoptat egy követ” – meséli Garaguly, Hild Csorba Bernadett pedig arról beszél hosszán, hogy miként sikerült ezt a nyers tapasztalást mindenki számára érzékelhető építészeti nyelvévé tenni. *„Gyönyörűek, beszédek voltak a vakolatlanul álló falak, a rétegzettség ott olvasható volt. A habarcsmeszelés volt az az irány, amit az elejétől fogva szerettünk volna, de nagy kérdés volt, hogy hogyan alkalmazzuk, hol van az ideális egyensúly. Az öregedés folyamata egy ilyen régi házban nyilvánvalóan nem állítható meg. De mi az a mérték, ami a beavatkozásnál már elég, tehát már látszik, de még nem sok, azaz nem takarja el, nem írja felül az adottságot? Mert az sem lenne jó ha pár év elteltével már nem látszana a munkánk, hanem csak egy kopott falként jelenne meg, de azt sem akartuk, hogy újjnak tűnjön. A nyerse- ség megmutatásának, a vakolat habarccsal való megdolgozásának vannak szép hagyományai Magyarországon. Kis vidéki templomoknál, így Szabolcs-Szatmár megyében mostanság felújított műemlékeken gyakran előfordul ez a megoldás. Kedves számunkra a régebbiek közül a csempekopácsi templom megoldása is, amelyet egészen vékonyan vakoltak be, hogy kikandikálhasson alóla hol a téglá, hol a kő. Nagy szerencsénk, hogy egy olyan műemlékes közegben dolgozunk, ahol nagy tudás és szeretet koncentrálódik a műemlékekkel kapcsolatban.”*

A mai állapot láttán a fal megoldása természetes döntésnek tűnik, hiteles szakmai szemmel, és a laikusok számára is hiteles és szerethető. Ha azonban gondolatban végigjárjuk azokat a kastélyokat, kúriákat, templomokat, amelyek a felújításuk után makulátlan rendezettséget mutatnak, és „barokk sárgára” festett falakkal várják a látogatókat, akkor még világosabbá válik az építészek döntésének bátorsága, e megoldás „újszerűsége”.

Belső kertek

A bevakozás optimumáról való gondolkodás érzékelhetően végig jelen volt a tervezés során. Vajon mi az az állapot, ami már mindenki számára egyértelműen olvasható, mégsem írja felül a talált állapotot? Mi változtatható meg, és mit kell akkurátusan megőrizni? A Kapucinus utcai épületben jól tetten érni a legfontosabb építészeti döntéseket, a fal színétől, felületi megoldásától kezdve egészen a beépítettség mértékéig. Kétemeletessé